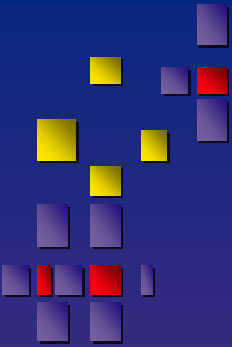

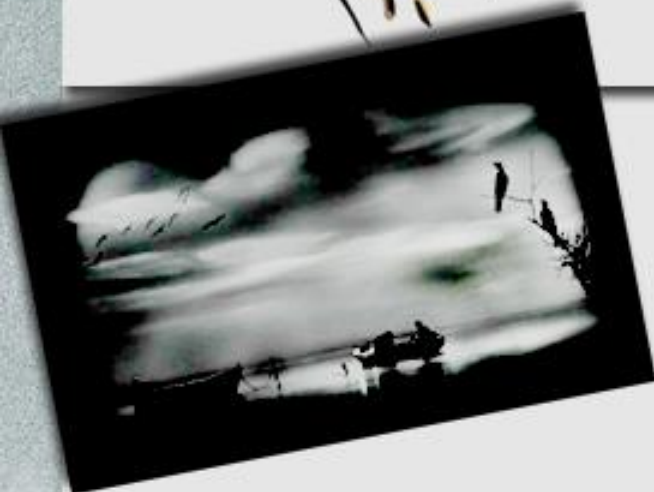
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Divorce

طلاق و پیامد های آن

سرفصلهای آموزشی

- تاثیر اختلافات خانوادگی بر ارتباط اعضای خانواده.
- ویژگی های خانواده از هم گسیخته و علل و پیامدهای آن.
- مهمترین آسیبهای خانواده های از هم گسیخته.
- بیان چند راهکار پیشگیرانه.

پیوند زناشویی یک موهبت الهی و یک پیوند ملکوتی است که باید به آن، ارزش و بهای فراوانی داده شود و مهمتر از این پیوند، استواری بنای خانواده می باشد و این مهم مگر در محیطی مملو از محبت و عاطفه و با پرورش و تربیت فرزندان صالح و شایسته بدست نمی آید. خانواده در زمره عمومی ترین سازمانهای اجتماعی است که برآیند یا انعکاسی از کل جامعه است خانواده باید کانونی برای صفا و صمیمیت اعضای آن باشد. کانونی که در آن تنهایی ها ، تضادهای روانی ، تنفرها ، کيفرها ، بدگمانی ها ، حسادت ها و بیزاری ها جایی نداشته باشند.

خانواده از هم گسیخته و خانواده سالم :

خانواده از هم گسیخته، به هر موقعیت خانوادگی اشاره دارد که یکی از والدین حضور مستمری نداشته باشد. و خانواده سالم، وضعیتی از خانواده را توصیف می کند که پدر و مادر هر دو در خانه حضور مستمر و پایداری دارند

خانواده از هم گسیخته از ساختار مطلوبی برخوردار نیست و کارکردهای هر یک از اجزای ساختاری آن نتیجه مثبتی را برای کل خانواده در بر ندارد.

طلاق از نظر ویلیام گود :

شکستن واحد خانواده و تجزیه نقش های اجتماعی در نتیجه آن، که یک یا تنی چند از اعضاء خانواده به طور ارادی یا غیر ارادی تکالیف ناشی از نقش خود را آن طور که باید و شاید انجام ندهند .

فسخ :

گونه ای از گسیختگی خانواده که ازدواج بدون آنکه نیازی به

طلاق باشد از هم می گسلد .

موارد اختلاف طلاق یا فسخ :

✱ طلاق تشریفات خاص دارد ولی در فسخ با اثبات وجود عیوب انجام می شود .

✱ از نظر پرداخت مهریه طلاق و فسخ با هم فرق دارند .

✱ در طلاق اختیار مرد بیشتر است ولی در فسخ نسبت به مورد زن و مرد از اختیار مساوی برخوردارند .

✱ در طلاق حق برگشت وجود دارد ولی در فسخ رابطه کاملاً قطع می

شود .

ضرورت توجه به گسستگی کانون خانواده :

خانواده ای که به اساسی ترین نیازهای روانی کودک که تامین عاطفه و محبت عمیق و مامنی گرم و مطمئن می باشد، بی اعتنا باشد و یا شخصیت اعضای آن مورد بی احترامی واقع شوند، بویژه اگر جوی سالم بر محیط خانه حکم فرما نباشد، طبیعی است که فرزندان این خانواده بزهکاران امروز و مجرمین فردا خواهند بود. طبق تحقیقات بدست آمده اکثر مجرمین ، یا قربانیان طلاق بوده و یا در خانواده ای ستیزه جو رشد یافته اند و آسیب پذیرترین افراد درگیر مسئله طلاق ، فرزندان خانواده می باشند.

مهمترین علل گسستگی کانون خانواده :

- انتخاب ناصحیح اولیه در ازدواج
- عدم توافق اخلاقی طرفین
- نداشتن یک نوع ارزش
- عدم علاقه و کراهت طرفین
- اعتیاد
- دخالت‌های دیگران
- زیاده طلبی یا مصرف گرایی
- تاثیر خودخواهی های والدین
- عدم شناخت کافی
- فقر
- اجبار به ازدواج
- عدم اعتقاد نسبت به مذهب

ابعاد طلاق

1. طلاق عاطفی : زن و شوهر عواطف خود را از یکدیگر دریغ میدانند.
2. طلاق قانونی : دادگاه قانونی حکم طلاق را صادر میکند.
3. طلاق توافقی : والدین درباره حضانت فرزندان تصمیماتی را اتخاذ میکنند.
4. طلاق اجتماعی : واکنشی اجتماعی از جانب دوستان و آشنایان است.
5. طلاق روانی : خلاص کردن خود از رابطه فرساینده نامطلوب و غیر قابل تحمل.

علت های طلاق :

✧ عوامل اجتماعی :

✧ توسعه شهرنشینی

✧ صنعتی شدن

✧ افزایش خانواده های هسته ای

✧ بیداری و اشتغال زنان

✧ بحرانها و انقلاب های اجتماعی

✧ بیکاری و فقر اقتصادی

✧ عوامل فردی :

✧ نداشتن اولاد ذکور

✧ سن ازدواج

✧ اعتیاد

✧ نبودن تفاهم

✧ خیانت

✧ عشق ظاهری

مهمترین علل گسستگی کانون خانواده :

- ناتوانی جنسی
- ناآگاهی و بی سوادى
- ازدواجهای مجدد
- تفاوت‌های فرهنگی
- اشتغال زنان در خارج از منزل
- بدرفتاری و تنبیه بدنی
- رابطه نامشروع.
- بیماریهای روحی و روانی
- اختلاف در تعیین محل زندگی
- اختلاف سن
- شهرنشینی و صنعتی شدن

گستegi خانواده و رفتارهای ضد اجتماعی

نابستگی تعلق به خانواده، همسالان و مدرسه و دلبستگی به همسالان منحرف از مهمترین عوامل رفتارهای ضد اجتماعی نظیر معضل دختران فراری و خیابانی می باشد. عوامل موثر در بروز این پدیده، شامل موارد زیر می باشد:

۱- تنبیه و آزار نوجوانان و جوانان در خانه.

۲- انگیزه انتقام از والدین.

۳- گسیختگی، خشونت، تنش و اعتیاد در خانواده.

۴- ناپدری یا نامادری.

۵- گستردگی ابعاد خانواده.

۶- تبعیض و بی عدالتی در خانه

۷- ناآگاهی والدین از خصوصیات دوره نوجوانی و بلوغ.

۸- فقر اقتصادی و نوع شغل والدین.

۹- مخالفت با ازدواج با فرد مورد علاقه.

آسیب های خانواده از هم گسیخته:

- ۱- **انکار:** در خانواده های از هم گسیخته، اعضای خانواده مسائل خود را انکار می کنند به همین دلیل نمی توان در حل مسائل آنان قدم برداشت.
- ۲- **ارضا نشدن نیازهای اعضای خانواده:** در خانواده مسأله دار، نیاز اعضای خانواده برآورده نمی شود و جو نامطلوبی بر آن حاکم است.
- ۳- **فقدان انعطاف و صمیمیت:** در خانواده های از هم گسیخته، صمیمیتی بین اعضا وجود ندارد لذا برای حل مسائل خود از انعطاف لازم برخوردار نیستند.

آسیب های خانواده از هم گسیخته:

۴- روابط نامطلوب: در خانواده های از هم گسیخته، افراد با هم در عناد و

دشمنی بوده و بین آنها روابط مطلوبی وجود ندارد.

۵- حاکمیت مقررات خشک: در خانواده های از هم گسیخته، همه اعضای

خانواده مجبور به اطاعت از دستورات رئیس خانواده اند.

۶- جنگ قدرت و نبود آزادی: از آزادی و دموکراسی در خانواده های از

هم گسیخته خبری نیست و ساختار خانواده، بر عدم اعتماد، سرزنش و انتقاد

اعضاء از هم پا گرفته است.

تأثیر طلاق در پدیده های روانی و اجتماعی

✓ انواع بزهکاری ها ، ناسازگاریها و رفتارهای ضد اجتماعی ، فحشاء و اعتیاد در میان فرزندان طلاق بیشتر است.

✓ پرخاشگری و ناسازگاری افت تحصیلی و فرار از منزل در میان فرزندان طلاق مشاهده می شود.

✓ خودکشی زن یا شوهر و حتی کودکان.

✓ کاهش میل به ازدواج در دیگر افراد خانواده به ویژه بچه های طلاق.

تأثیر طلاق در پدیده های روانی و اجتماعی

✓ ایجاد آسیب های روانی و اجتماعی برای فرزندان که ناشی از اهمال و مسامحه والدین در تعلیم و تربیت آنان می باشد.

✓ ایجاد تمایلات هم جنس گرایانه در میان فرزندان پسر طلاق و اختلال در همانند سازی مردانه برای آنها.

✓ ایجاد اختلالات شخصیتی به علت عدم شکل گیری هسته مرکزی شخصیت آنان.

الگوهای غلط تربیتی در خانواده های از هم گسسته

✓ **بی محبتی و طرد کودک:** حاصل بی محبتی و بی توجهی به کودک، ایجاد بی ارزشی و نگرش منفی نسبت به خود و پدیدار شدن احساس بی ارزشی در کودک می باشد.

✓ **مراقبت های افراطی از کودک:** افرادی وابسته و منفعل از کودک می سازد و کودکان را در آینده تحصیلی، شغلی و ازدواج با دشواری و شکست روبرو خواهد ساخت.

✓ **آزادی بیش از حد یا رها شدگی کودک:** آزادی نظارت شده کودک را مقید می سازد تا بر اساس معیارهای اصولی و مطلق خانوادگی رفتار نماید.

✓ **نازپروردگی:** به دلیل عدم ارتباط صحیح والدین با یکدیگر، تمام توجه آنها به فرزند معطوف شده تا از او توجه دریافت کنند.

✓ **انضباط شدید و تنبیه کودک:** انضباط خشک، تحمیلی و یک جانبه، هیچگاه شیوه تربیتی مناسبی نبوده و از کودک یک مستبد و خودکامه خواهد ساخت.

از هم گسیختگی خانواده در چه سنی بیشترین تاثیر را بر فرزندان دارد؟

از هم گسیختگی خانواده ، در دوران ابتدایی تحصیل، تاثیر عمیق تری از سنین دیگر برجای می گذارد. حس عدم امنیت کودکان را به شدت آزار می دهد و آنها از بازگو کردن شرایط خانواده خود احساس شرمساری دارند. حتی پس از مدتی ممکن است که بچه ها خود را سرزنش کنند. به گونه ای که نتایج پژوهشهای انجام شده در زمینه ارتباط ساخت خانوادگی و رفتار انزوای دانش آموزان دبستانی نشان می دهد که بچه هایی که با پدر و مادرشان زندگی نمی کنند بیشتر احساس تنهایی، ترس، حقارت و ناامیدی می کنند و در تصمیم گیری دچار مشکل می شوند.

پیامد طلاق با توجه به طول مدت ازدواج

✦ اثر طلاق در زوج هایی با طول عمر

ازدواج بیشتر ، عمیق تر است .

✦ جوانان امکان و آمادگی بیشتری

برای تشکیل خانواده دارند .

پیامد طلاق با توجه به شرایط جامعه :

در جوامعی که ازدواج مجدد مجاز است ، نتایج طلاق حاد نیست. ✨

ولی در جامعه برعکس آن ، نتایج طلاق شدید می شود .

پیامدهای طلاق برای والدین و فرزندان:

- برای فرزندان : نابسامانی شخصیت
کودکان ، کجروی ، بزهکاری
خشونت و پرخاشگری

- برای والدین : به هم خوردگی انسجام
روانشناختی زن و مرد و تضعیف
شخصیت بزرگسالان

علل وقوع طلاق

1. ظاهر شدن تدریجی مشکلات مالی
2. عدم توافق اخلاق و ناسازگاری جنسی
3. عدم علاقه طرفین مانند ازدواج های تحمیلی
4. دخالت دیگران
5. سوء ظن و عدم تمکین

عواملی که وقوع طلاق را افزایش میدهد

1. ازدواج در سنین پایین
2. کوتاه بودن طول مدت آشنایی قبل از ازدواج
3. اجتماعی شدن در خانواده ناموفق
4. عدم تایید ازدواج توسط بستگان
5. عدم مشابهت فرهنگی
6. عدم تفاهم در ایفای نقشها و وظایف
7. سابقه زندگی شهری

عواقب و پیامدهای طلاق

1. بزهکاری نوجوانان و جوانان
2. اعتیاد به مواد مخدر
3. افت و ترک تحصیل
4. کاهش میل ازدواج در فرزندان
5. عدم ثبات هیجانی و عاطفی فرزندان
6. بدبینی فرزندان نسبت به آینده

تأثیر طلاق در افزایش جرم و بزهکاری

طبق نظر ویلیام جی گود جامعه شناس :

بین بزهکاری و فرو پاشی خانواده ها بر اثر طلاق ارتباط معنی داری وجود دارد.

طبق نظر شاو و مک لی روانشناس :

از مجموع ۱۶۷۵ نفر نوجوان مجرم ۷۱۲ نفر یعنی ۵/۴۲٪ از آنان از خانواده هایی بوده اند که والدینشان از هم طلاق گرفته اند.

اثرات طلاق بر کودکان و نوجوانان

❖ کودکان پیش دبستانی : شوک ، افسردگی ، واپس روی مانند شب ادراری ، کثیف بودن ، مشکل در خواب و خوراک ، نگرانی و آشفتگی ، احساس تقصیر ، احساس گناه و...

اثرات طلاق بر کودکان و نوجوانان

❖ کودکان دبستانی :

❖ احساس گناه ، نگرانی ، مشکلات اجتماعی با دوستان ، ترس از بی سرپرست ماندن ، احتمال بروز بیماریهای روان تنی و ...

اثرات طلاق بر کودکان و نوجوانان

نوجوانان :

خشم ، ستیزه جویی و اضطراب ، گوشه گیری ، فرار ، اندوه ، شرمندگی ،
ترس ، کم اشتهایی و مشکلات خواب ، مشکلات تحصیلی و ...

موانع و راهکارها

❖ ضرورت بازنگری در قوانین خانواده و اصلاح آن به نفع کودکان

(1) قانون حضانت

(2) قوانین مربوط به کودک آزاری

(3) اقدامات حمایتی از کودکان در مقابل انواع خشونت ها

(4) یکسان ساختن سن پایان دوره کودکی در کشور

موانع و راهکارها

- 1) لزوم آموزش اجباری پیش از ازدواج در سطوح راهنمایی و دبیرستان
- 2) ضرورت برگزاری کارگاه های آموزشی زوجین جوان
- 3) مشاوره با زوجین ناسازگار به وسیله روش « حل مشکل خانوادگی »
- 4) آموزش از طریق تلویزیون و رسانه های تصویری به منظور شکل دهی ساختارزندگی خانواده ها
- 5) ضرورت شکل گیری شورای عالی خانواده در مجلس شورای اسلامی

نتیجه گیری:

دین اسلام خانواده را نهاد مقدسی می داند و اعضای خانواده را به پاسداری از آن و رعایت حقوق یکدیگر تشویق و تاکید می نماید. بدون شک در سایه رعایت حقوق یکدیگر و انجام وظایف فردی است که محیط خانواده، محیطی سالم و بستری مناسب برای شکل گیری جامعه ای سالم خواهد بود. فرزندان قربانی خانواده نابسامان و والدین آسیب دیده هستند زیرا خانواده نابسامان به دلایل گوناگون از تعادل خارج شده است و ریشه آن به بی نظمی و عدم وجود سلامت باز می گردد و والدین نمی توانند صلاحیت تربیت کودک را داشته باشند. لذا نظر به اهمیت اصلاح خانواده و جامعه جا دارد در زمینه ریشه یابی علل و عوامل اختلافات و راهکارهای حل آن تدابیر کارشناسانه ای اندیشیده شده و راهنمایی های لازم به جوانان داده شود.

ویژگیهای خانواده سالم

- تقسیم قدرت متناسب میان اعضا
- وجود قوانین با ثبات و پذیرفته شده در خانواده
- وجود اهداف کلی و جزئی و عمل کردن براساس این اهداف
- انعطاف پذیری و قابلیت سازگاری در مواجهه با بحرانهای پیش بینی نشده
- تعهد اعضا خانواده به یکدیگر
- قدردانی از یکدیگر
- گذراندن اوقات لذت بخش با یکدیگر
- وجود الگوهای ارتباطی سازنده میان اعضا
- پایبندی به عقاید معنوی و مذهبی
- تشویق اعضا به رشد شخصی و حمایت بجا از یکدیگر

روش های پیشگیری:

✓ استحکام بخشیدن به بنیان خانوادگی و جلوگیری از طلاق زوجین.

✓ کمک به معیشت توده مردم ، کاهش فقر عمومی و مهار تورم.

✓ کمک به خانواده های آسیب دیده و برخورد با حرکات و اقدامات غیر متعارف فرزندان.

✓ سالم سازی اوقات فراغت نوجوانان و استفاده از وسایل آموزشی و تفریحی به صورتی که امکان ایجاد روابط سالم بین افراد فراهم شود.

